

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Wiedza o religiach regionu		8.9.1073	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Sławistyki i Studiów Bałkańskich			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Studia bałkańskie	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
Dejan Ajdačić, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład		30 godzin - udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - samodzielna praca;	
zajęcia w sali dydaktycznej		15 godzin - przygotowanie do egzaminu i sam egzamin.	
Liczba godzin		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Wykład: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2024/2025 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład konwersatoryjny		Sposób zaliczenia	
- Wykład z prezentacją multimedialną		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		- egzamin ustny	
		- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje ocenę na podstawie:	
		<ul style="list-style-type: none"> • aktywnego udziału w zajęciach – 20%; • wyników egzaminu ustnego – 80%. 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			
zakładany efekt uczenia się	dyskusja na zajęciach	egzamin ustny	
		Wiedza	
K_W03	+	+	
K_W06	+	+	
K_W11	+	+	
		Umiejętności	
K_U01	+	+	
K_U10	+	+	
		Kompetencje społeczne	
K_K03	+	+	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi	
A. Wymagania formalne brak	
B. Wymagania wstępne brak	
Cele kształcenia	
Nabywanie poczucia tolerancji religijnej w społeczeństwie wielowyznaniowym. Uwrażliwienie na religijną różnorodność. Rozumienie wyznania, jako elementu tożsamości narodowej. Spostrzeganie zależności między wyznaniem a przepisami prawa. Rozumienie zależności między zasadami religijnymi a wierzeniami i zwyczajami kulturowymi.	
Treści programowe	
Magia a religia. Światopogląd magiczno-religijny. Pojęcie rytuału. Sakralne role społeczne: czarownicy i kapłani. Podstawowe wiadomości o dominujących na Bałkanach wyznaniach: prawosławiu, katolicyzmie, islamie, judaizmie. Misja cyrylo-metodiańska w Księstwie Wielkomorawskim; jej religijno-kulturowe konsekwencje. Małżeństwo i rodzina w islamie. Rodzina żydowska. Rodzina prawosławna i katolicka. Ruchy quasi-religijne. Bogomilstwo. Poturczycy. Raja – pozycja społeczna i uwarunkowania polityczno- prawne. SFR Jugosławii jako państwo wielu religii i kultur. Religijne uwarunkowania konfliktów międzynarodowych na Bałkanach. Wpływ wierzeń na kodeks prawny. Religijne źródła migracji. Tożsamość narodowa w społeczeństwie wielowyznaniowym. Nekropolie wielowyznaniowe w regionie. Odzwierciedlenie religii w architekturze i sztuce.	
Wykaz literatury	
A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): A.1. wykorzystywana podczas zajęć • Bošnjak S. (red.) Balkan i Balkanci, Niš 2003. • Gil D. Prawosławie. Historia. Naród. Miejsce kultury duchowej w serbskiej tradycji i współczesności, Kraków 2005. • Kastory A. Mniejszości religijne w Grecji (w:) Amerykomania. Księga jubileuszowa ofiarowana Profesorowi Andrzejowi Mani, t. 2. W. Bernacki, A. Walaszek (red.), Kraków 2012, s. 782-792. • Kastory A. Islam w Bułgarii i Grecji – współczesne problemy (w:) Niemcy-Europa-Świat. Studia międzynarodowe, Kraków, 2007, s. 241-251. • Początki islamu w Bośni i na Bałkanach (cz.1.) ebnfernas.wordpress.com/2011/02/04. • Thiele F. Święta religijne żydów, chrześcijan i muzułmanów. Daty i objaśnienia. Verbinum Warszawa 1995. • Zenderowski R. Religia a tożsamość narodowa i nacjonalna w Europie Środkowo-Wschodniej, Wrocław 2011. • Zenderowski R. (red.) Rola i znaczenie religii w konfliktach etnicznych na Bałkanach, Warszawa 2012. • Zeki M. Pitanje identiteta bosanskih muslimana (w:) Język, literatura i kultura Słowian dawniej i dziś, III, Poznań 2003. A.2. studiowana samodzielnie przez studenta • „Atheneum” Polskie Studia Politologiczne – wybrane artykuły. • Bułgakow S. Prawosławie. Zarys nauki Kościoła prawosławnego, przeł. ks. H. Paprocki, Białystok-Warszawa 1992. • Czarnowski S. Podział przestrzeni i jej rozgraniczenie w religii i magii (w:) idem, Dzieła, t. 3, Warszawa 1956. • Eliade M. Historia wierzeń i idei religijnych, t.3: Od Mahometa do wieku Reform, przeł. A. Kuryś, PAX Warszawa 1997. • Eliade M., Couliano I. Słownik religii, • Haveric D. Islamizacja Bosne. Rani islamski uticaj na bosansko društvo (w:) Bošnjaci.net. 2005. • Podolak M. (red.) Bałkany: przeszłość-teraźniejszość-przyszłość, Lublin 2013. • Šosberger P. Osnovni pojmovi jevrejskih običaja i religije, Novi Sad 2000. • Taylor, Ch. Oblicza religii dzisiaj, Kraków 2002. B. Literatura uzupełniająca • Durkheim E. Elementarne formy życia religijnego, przeł. A. Zadrożyńska, Warszawa 1990. • Geertz C. Religia jako system kultury (w:) Racjonalność i styl myślenia, wybór, wstęp i posłowie E. Mokrzycki, Warszawa 1995. • Harendowska E., Bezwiński A. (red.) Słowiańskie Bałkany oraz słowiańszczyzna zachodnia wobec tradycji kulturowej Europy Zachodniej (spotkanie Wschodu i Zachodu), Bydgoszcz 1991. • Korzeniewska-Wiszniewska M. Stanowisko Serbskiej Cerkwi Prawosławnej wobec zmian w polityce serbskiej po 2000 roku (w:) Religia a polityka w Europie Południowo-Wschodniej, „Balcanica Posnaniensia. Acta et studia” t. XVII, Czamańska I., Szulc W. (red.), Poznań 2011, s. 119-134. • Piwowarski W. Socjologia religii, Lublin 1996. • Porównanie wyznań rzymsko-katolickiego, prawosławnego, ewangelicko-augsburskiego, ewangelicko-reformowanego, Kon-systorz Kościoła Ewangelicko-Reformowanego, Warszawa 1988. • Unterman A. Żydzi. Wiara i życie, przeł. J. Zabierowski, Łódź 1989. • Wojtkowiak S. Prawosławie wczoraj i dziś. Zarys popularny, Warszawa 1995.	
Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W03; K_W06; K_W11 K_U01; K_U10 K_K03	Student: K_W03 - ma wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej w zakresie nauk o kulturze i religii; K_W06 - zna terminologię kulturoznawczą; K_W11 - posiada wiedzę na temat folkloru krajów Półwyspu Bałkańskiego oraz jego roli w kształtowaniu się bałkańskich kultur narodowych.
	Umiejętności
	Student: K_U01 - potrafi wyszukiwać, analizować, weryfikować, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące kultury, życia społecznego i politycznego obszaru Półwyspu Bałkańskiego z wykorzystaniem źródeł teoretycznych i materiałowych; K_U10 - posiada umiejętność merytorycznego argumentowania oraz formułowania wniosków w zakresie zagadnień związanych z kulturą, historią, sytuacją polityczną, zróżnicowaniem religijnym Bałkanów z wykorzystaniem poglądów innych autorów.
	Kompetencje społeczne (postawy)

Student:

K_K03 - zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie nauk o kulturze i religii;

K_K03 - samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze w zakresie nauk o kulturze i religii;

K_K03 - uznaje i szanuje różnice punktów widzenia determinowane różnym podłożem narodowym i kulturowym.

Kontakt

dejan.ajdacic@ug.edu.pl